Kauno apygardos teismo nutarimas

2015-07-15, bylos Nr. ATP-699-579/2015

Teismas: Kauno apygardos teismas
Dokumentas: Nutarimas
Data: 2015-07-15
Bylos Nr.: ATP-699-579/2015
Teisminio proceso Nr.: 4-69-3-01507-2015-3
Bylos rūšis: administracinių teisės pažeidimų/administracinių nusižengimų byla

Administracinio teisės pažeidimo byla Nr. ATP-699-579/2015
Teisminio proceso Nr. 4-69-3-01507-2015-3
Procesinio sprendimo kategorija: 41.3.; 52.3.; 79.1. (S)

KAUNO APYGARDOS TEISMAS
NUTARIMAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2015 m. liepos 15 d.
Kaunas

Kauno apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjas Evaldas Gražys rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinėn atsakomybėn patraukto asmens H. U. apeliacinį skundą dėl Kauno apylinkės teismo 2015 m. gegužės 28 d. nutarimo H. U. administracinio teisės pažeidimo byloje ir

Aprašomoji dalis

nustatė:

2015 m. vasario 26 d. Kauno apylinkės teisme gautas UAB „P.“ akcininko A. R. (toliau ir pareiškėjas) pareiškimas pradėti administracinio teisės pažeidimo bylos teiseną dėl galimai padaryto pažeidimo, numatyto Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ATPK) 50^5 straipsnio 1 dalyje, ir patraukti administracinėn atsakomybėn UAB „P.“ direktorių H. U. dėl akcininko neturtinių teisių pažeidimo, t. y. už tai, kad pažeisdamas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 4 punktą, 18 straipsnio 1 dalį, 37 straipsnio 12 dalies 9 punktą, taip pat UAB „P.“ įstatų 26 punkto reikalavimus, UAB „P.“ direktorius H. U., per Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytą 7 dienų terminą nepateikė A. R. 2014 m. spalio 21 d. raštu pareikalautos informacijos ir dokumentų – UAB „P.“ 2013 metinių finansinių ataskaitų kopijos, 2013 m. bendrovės metinio pranešimo kopijos, taip pat per Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytą 7 dienų terminą nepateikė A. R. 2014 m. lapkričio 14 d. raštu pareikalautos informacijos ir dokumentų – UAB „P.“ 2013 m. metinių finansinių ataskaitų kopijos, 2013 m. bendrovės metinio pranešimo kopijos, taip pat per Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytą 7 dienų terminą nepateikė A. R. 2014 m. spalio 21 d., lapkričio 14 d. ir lapkričio 21 d. raštais pareikalautos informacijos ir dokumentų – 2014 m. bendrovės valdymo organų sprendimų kopijų dėl paskolų ėmimo bei turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ir nuomos, nenurodė jokių šios informacijos ir dokumentų nepateikimo ar atsisakymo pateikti informaciją priežasčių ir pagrindo, taip pat UAB „P.“ vardu 2014 m. gruodžio 2 d. A. R. išsiųstuose raštuose tvirtindamas, kad UAB „P.“ paskolų, viršijančių 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo 2014 metais nėra gavusi, galimai pateikė žinomai neteisingą, tikrovės neatitinkančią informaciją ir nuslėpė bendrovės sudarytus sandorius, apie kuriuos akcininkas A. R. turėjo būti informuotas,

tuo pažeisdamas Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalies reikalavimus.

H. U. Kauno apylinkės teismo 2015-05-28 nutarimu buvo pripažintas padaręs administracinį teisės pažeidimą, numatytą ATPK 50⁵ straipsnio 1 dalyje, ir nubaustas 700 eurų bauda. Teismas konstatavo, kad UAB „P.“ direktorius H. U., būdamas atsakingu už informacijos pateikimą bendrovės akcininkui A. R., nepateikė jo reikalaujamų bendrovės finansinių dokumentų per Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytą 7 dienų terminą, taip pat nepateikė jam informacijos apie UAB „P.“ sudarytus didesnės kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo vertės sandorius, taip pažeisdamas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje ir UAB „P.“ įstatų 26 punkte įtvirtintas akcininko neturtines teises ir tuo padarė administracinį teisės pažeidimą, numatytą ATPK 50⁵ straipsnio 1 dalyje, todėl yra baustinas.

H. U. apeliaciniame skunde prašo Kauno apylinkės teismo 2015-05-28 nutarimą panaikinti ir administracinio teisės pažeidimo bylą nutraukti. Apelianto nuomone, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai sprendė, kad administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo pažeidė informacijos pateikimo terminą, be to, vien termino pateikti informaciją akcininkui pažeidimas, jau yra pagrindas taikyti bendrovės vadovui administracinę atsakomybę pagal ATPK 50⁵ straipsnio1 dalį, kad H. U. pažeidė A. R. neturtines teises, nepateikdamas jo prašomų 2014 m. bendrovės valdymo organų sprendimų kopijų dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar nuomos.

Skunde nurodoma, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, kad apie akcininko A. R. 2014 m. spalio 21 d. prašymą dėl dokumentų kopijų pateikimo H. U. iš buhalterės J. Č. sužinojo ne vėliau kaip 2014 m. spalio 29 d. Pirmosios instancijos teismo posėdyje teisėjui ne vieną kartą liudytojos J. Č. primygtinai klausiant ir net užduodant menamus klausimus, kada tiksliai bendrovės vadovui H. U. perdavė informaciją apie gautą akcininko prašymą dėl dokumentų kopijų pateikimo, ji tik abstrakčiai nurodė, bet netvirtino, kaip teigia teismas, kad informaciją apie bendrovėje gautą korespondenciją vadovui paprastai perduodavo per savaitę laiko. Patvirtinti, kad taip buvo pasielgta ir šiuo atveju, liudytoja kategoriškai atsisakė, nurodydama, kad to paprasčiausiai neprisimena. Administracinėn atsakomybėn patrauktas asmuo pateikė rašytinį įrodymą (A. R. 2014 m. spalio 21d. prašymą dėl dokumentų kopijų pateikimo), kuriame yra H. U. ranka padarytas įrašas, kad jis informaciją apie šį reikalavimą iš buhalterės J. Č. gavo 2014 m. lapkričio 10 d. Atsakymas akcininkui A. R. buvo išsiųstas 2014 m. lapkričio 13 d., t. y. nepraleidus įstatyme nustatyto termino atsakyti. Teismas visiškai ignoravo akcininko A. R. veiksmus, kurie trukdė traukiamam administracinėn atsakomybėn asmeniui operatyviai sužinoti apie gautą akcininko reikalavimą pateikti informaciją. Byloje esantys įrodymai patvirtina, kad UAB „S.“ prezidentas 2014 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 13, be kita ko, laikinai uždraudė UAB „S.“ generaliniam direktoriui H. U. vykdyti savo darbines funkcijas ir būti UAB „S.“ patalpose ir/ar teritorijoje iki H. U. paaiškinimo pateikimo ir/ar klausimo dėl jo drausminės atsakomybės išsprendimo. UAB „S.“ prezidentas 2014 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 17 atleido UAB „S.“ generalinį direktorių iš darbo nuo 2014 m. liepos 2 d., be to, iki atskiro nurodymo uždraudė įleisti H. U. į UAB „S.“ teritoriją ir/ar patalpas. Taigi, nuo 2014 m. birželio 30 d. H. U. neturi galimybės patekti į patalpas, esančias (duomenys neskelbtini), kuriose yra UAB „P.“ buveinė. Šios aplinkybės leidžia daryti išvadą, jog UAB „P.“ akcininkas A. R., žinodamas, kad H. U. yra uždrausta patekti į patalpas, esančias (duomenys neskelbtini), 2014 m. spalio 21 d. prašymą dėl dokumentų kopijų pateikimo per kurjerį UAB „G. K.", kuris Kaune, beje, taip pat įsikūręs UAB „S.“ teritorijoje, 2014 m. spalio 23 d. įteikė adresu (duomenys neskelbtini), UAB „S.“ buhalterei J. Č., kuri taip pat dirba UAB „P.“ buhaltere. Žinant įtemptus A. R. ir H. U. santykius, 2014 m. spalio 21 d. prašymo įteikimas darbuotojui, kuris turi akivaizdų interesų konfliktą, t. y. dirba buhalteriu abiejuose įmonėse, kurių vadovai yra didžiausi šių bendrovių akcininkai, turintys ne vieną tarpusavio teisminį ginčą, natūraliai kyla pranešimo įteikimo tinkamumo klausimas. Juo labiau, kad pareiškėjo A. R. 2014 m. spalio 21 d. prašymas dėl dokumentų kopijų pateikimo H. U. jo gyvenamosios vietos adresu įteiktas nebuvo.

Teismas taip pat nevertino, kad H. U. tyčios nepateikti prašomų dokumentų A. R. neturėjo. Tai patvirtina ta

aplinkybė, jog H. U. 2014 m. lapkričio 10 d. iš buhalterės realiai gavęs A. R. 2014 m. spalio 21 d. prašymą dėl dokumentų kopijų pateikimo per Akcinių bendrovių įstatyme nustatytą 7 dienų terminą 2014 m. lapkričio 13 d. išsiuntė registruotu laišku A. R. jo prašomus dokumentus, kuriuos yra privaloma pateikti pagal įstatymą ir kurie yra vieši. Kad nurodytą korespondenciją pareiškėjas 2014 m. lapkričio 15 d. gavo, patvirtina AB „Lietuvos paštas“ išrašas apie siuntos paiešką. Todėl teismas nepagrįstai sprendė, jog administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo, atsakydamas į akcininko 2014 m. spalio 21 d. prašymą, pažeidė įstatymo nustatytus terminus.

Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad negaudamas atsakymo į savo pirmąjį prašymą, A. R. 2014 m. lapkričio 14 d. pakartotiniu analogiško turinio reikalavimu kreipėsi į UAB „P.“ direktorių. Šis reikalavimas H. U. buvo įteiktas 2014 m. lapkričio 19 d., tačiau į jį atsakyta tik 2014 m. gruodžio 2 d., t. y. pažeidžiant įstatymo nustatytą 7 dienų terminą. Į paskutinį A. R. 2014 m. lapkričio 20 d prašymą pateikti informaciją, kurios akcininkas į pirmąjį savo reikalavimą negavo, H. U. taip pat neatsakė laiku, įstatymo nustatytą terminą praleisdamas 1 d., t. y. prašymą gavęs lapkričio 24 d., į jį atsakė gruodžio 2 d. Darydamas tokias išvadas, teismas neįvertino, jog pagal A. R. pareiškimą H. U. traukiamas administracinėn atsakomybėn tik už 2014 m. lapkričio 14 d. ir 2014 m. lapkričio 20 d. prašymuose nurodytų UAB „P.“ 2013 metų finansinių ataskaitų kopijos ir 2013 m. bendrovės metinio pranešimo kopijos nepateikimą per įstatymo nustatytą terminą. Dėl kitų dokumentų (2014 m. tarpinių finansinių atskaitų kopijų) ar informacijos nepateikimo per įstatymo nustatytus terminus administracinio teisės pažeidimo byla H. U. atžvilgiu iš viso nebuvo pradėta. Taigi, šiuo atveju būtina nustatyti tik tai, kada pareiškėjui buvo pateiktos UAB „P.“ 2013 metų finansinių ataskaitų kopijos ir 2013 m. bendrovės metinio pranešimo kopijos. Pirmosios instancijos teismas nustatė, tą teismo posėdyje pripažino ir pareiškėjas, kad prie atsakymo į pirmąjį jo prašymą, kurį A. R. gavo 2014 m. lapkričio 15 d., buvo pateiktos UAB „P.“ 2013 metų finansinių ataskaitų kopijos ir 2013 m. bendrovės metinio pranešimo kopijos. Todėl teismo išvada, kad administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo turėjo dar du kartus per įstatymų nustatytus terminus pateikinėti pareiškėjui tų pačių dokumentų kopijas pagal pakartotinius analogiškus prašymus, prieštarauja elementariai logikai ir iš esmės yra akcininko piktnaudžiavimo teise gauti dokumentus pateisinimas. Be to, įstatymas nenumato, kad akcininkas turi teisę pakartotinai gauti tuos dokumentus, kurie jam jau yra pateikti. Todėl teismo pateiktas teisės aiškinimas prieštarauja pamatiniam teisės principui, kad įstatymas turi ginti tik realiai pažeistas asmens teises. Šiuo gi atveju akcininko teisės gauti prašomų dokumentų kopijas nebuvo pažeistos. Dėl nurodytų priežasčių ir šioje dalyje pirmosios instancijos teismo nutarimas naikintinas, o administracinio teisės pažeidimo byla šioje dalyje nutrauktina. Be to, apelianto nuomone, termino pateikti informaciją praleidimas, jeigu taip ir būtų, nėra pakankama sąlyga taikyti administracinę atsakomybę. Įstatymas gina tik realiai pažeistas akcininko teises. Vien formaliai praleistas terminas, jeigu dėl to nebuvo pažeistos akcininko teisės, nėra pagrindas administracinei atsakomybei atsirasti. Prašomų dokumentų kopijos pareiškėjui buvo pateiktos iki administracinio teisės pažeidimo bylos pradėjimo, jokios tyčios nepateikti prašomų dokumentų nebuvo. Be to, pareiškėjas kreipėsi į teismą dėl jo atžvilgiu neva padaryto administracinės teisės pažeidimo praėjus keliems mėnesiams, nenurodė, kaip jo teisės buvo pažeistos, nors tai yra privalomas ATPK 50^5 straipsnio 1 dalyje numatyto administracinio teisės pažeidimo sudėties elementas. Todėl apelianto veiksmuose nėra administracinio teisės pažeidimo įvykio ir sudėties.

Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad visuose prašymuose A. R. reikalavo pateikti 2014 m. bendrovės valdymo organų sprendimų kopijas dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar nuomos. Teismas sprendė, kad nepateikdamas šios informacijos H. U. pažeidė akcininko neturtines teises. Teismas darydamas tokias išvadas peržengė A. R. pareiškime ir teismo 2015-03-04 nutartyje suformuluoto kaltinimo ribas. A. R. pareikšime dėl H. U. patraukimo administracinėn atsakomybėn aiškiai nurodė, kad pastarajam taikytina administracinė atsakomybė už 2014 m. bendrovės valdymo organų sprendimų kopijų dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar

nuomos. Taip pat pažymėtina, jog visuose akcininko A. R. prašymuose (2014 m. spalio 21 d., 2014 m. lapkričio 14 d. ir 2014 m. lapkričio 20 d.), tai skundžiamo nutarimo motyvuose nurodė ir teismas, kaip viena iš prašomų pateikti dokumentų kopijų rūšių yra būtent paminėti dokumentai. Jokios kitokios informacijos ar sandorių kopijų pareiškėjas pateikti niekada neprašė. Todėl apeliantui visiškai nesuprantama teismo išvada, jog A. R. prašė bendrovės vadovo suteikti informaciją apie 2014 m. bendrovės sudarytus sandorius, viršijančius 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo.

Pirmosios instancijos teisme administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo ne vieną kartą akcentavo, kad UAB „P.“ valdymo organai 2014 m. nėra priėmę sprendimų (rašytinių dokumentų) dėl paskolų ėmimo bei turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ir nuomos, todėl šių sprendimų H. U. ir negalėjo pateikti. Be to, pirmosios instancijos teismas taip pat nenustatė, kad koks nors bendrovės valdymo organas 2014 m. būtų priėmęs sprendimus dėl paskolų ėmimo bei turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ir nuomos. Todėl traukti administracinėn atsakomybėn bedrovės vadovą už tai, jog jis nepateikė pareiškėjui dokumentų, kurių objektyviai nėra, kopijų, nėra jokio teisinio ir faktinio pagrindo. Todėl pirmosios instancijos teismo išvada, jog H. U. nepateikė akcininkui informacijos apie 2014 m. sudarytus sandorius, kurie viršija 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, negali būti pagrindas jį traukti administracinėn atsakomybėn, nes tai peržengia jam pareikšto kaltinimo ribas bei pareiškėjo prašymų turinį.

A. R. atsiliepime į apeliacinį skundą prašo H. U. apeliacinį skundą atmesti, skundžiamą nutarimą palikti nepakeistą. Atsiliepime nurodoma, kad Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytas 7 dienų terminas skaičiuotinas nuo reikalavimo pateikimo bendrovei, o ne nuo tada, kai reikalavimą priėmęs darbuotojas ar kiti bendrovės darbuotojai reikalavimą perdavė bendrovės vadovui. Pareiškėjo nuomone, apeliantas korespondenciją gauna žymiai vėliau išskirtinai dėl savo aplaidumo – dėl to, kad ja nesidomi. Toks aplaidumas negali būti pagrindu jį atleisti nuo atsakomybės pagal ATPK 50^5 straipsnio 1 dalį. Be to, ATPK 50^5 straipsnio 1 dalyje numatytas pažeidimas gali būti padaromas tiek tyčia, tiek dėl neatsargumo, todėl apelianto nurodytos aplinkybės apie korespondencijos gavimą įtakos jo veiksmų kvalifikavimui neturi. Teismas ėmėsi priemonių prieštaravimams pašalinti ir pagrįstai konstatavo, kad 2014-10-21 prašymą H. U. gavo iki 2014-10-29 ir būtent nuo šios dienos skaičiavo Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje numatytą 7 dienų terminą. Kadangi apeliantas nei į vieną iš trijų A. R. reikalavimų pateikti informaciją ir dokumentus neatsakė per įstatyme nustatytą 7 dienų terminą, jis pareiškėjo kaip UAB „P.“ akcininko teises pažeidinėjo nuolat ir sistemingai. ATPK 50^5 straipsnio 1 dalyje numatyto pažeidimo sudėtis yra formali, t. y., jai konstatuoti užtenka kaltininko veikos (veiksmų ar neveikimo), o dėl šios veikos kylančios pasekmės nėra teisės pažeidimo sudėties būtinas požymis. Kadangi apeliantas įstatymu nustatytu terminu nepateikė akcininko reikalaujamos informacijos, administracinis teisės pažeidimas buvo padarytas.

H. U., atsakinėdamas į A. R. 2014-11-20 paklausimą, teikė informaciją ne apie priimtus valdymo organų sprendimus, o apie sandorius, todėl manytina, kad tuo metu jis šį paklausimą suprato būtent kaip paklausimą apie sudarytus sandorius ir į jį atsakė pateikdamas žinomai neteisingą informaciją. Byloje surinkti įrodymai patvirtina, kad UAB „P.“ sudarė 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo viršijančios vertės sandorius įsigydama Helmut Rink GmbH ir VORAN Mashinen GmbH įrangą ir ją perleisdama apeliantui, dėl jos turėjo būti priimti apelianto kaip vienintelio bendrovės valdymo organo sprendimai, ir informacijos apie šiuos sandorius ir/ar dėl jų sudarymo bei vykdymo priimtus sprendimus apeliantas pareiškėjo reikalavimu nepateikė, o melagingai nurodė, kad UAB “P.“ nėra gavusi 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo viršijančių paskolų, šiais veiksmais taip pat pažeisdamas pareiškėjo kaip UAB „P.“ akcininko teisę gauti informaciją apie bendrovės veiklą.

Motyvuojamoji dalis

H. U. apeliacinis skundas tenkinamas.

ATPK 50⁵ straipsnio 1 dalis numato, jog administracinę atsakomybę užtraukia akcinių bendrovių, uždarųjų akcinių bendrovių, taip pat ir tų bendrovių, kurios veikia kaip bankai, visuotinių akcininkų susirinkimų, žemės ūkio bendrovių, kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) narių (įgaliotinių) susirinkimų nesušaukimą nustatytu laiku, susirinkimų rengimo tvarkos nesilaikymą, kliudymą akcininkams, žemės ūkio bendrovių, kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) nariams dalyvauti susirinkimuose, įstatymo numatytos informacijos akcininkams, žemės ūkio bendrovių, kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) nariams nepateikimą ar kitų įstatuose (statutuose) numatytų jų neturtinių teisių pažeidimą, taip pat akcininkų, žemės ūkio bendrovių, kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) narių turtinių teisių pažeidimą (draudimą ar kliudymą perleisti akcijas, pajus, pasirašyti naujas akcijas, pelno nepaskirstymą ar dividendų neišmokėjimą nustatytais terminais, įnašų, pajų negrąžinimą ar trukdymą gauti likviduojamos bendrovės turto dalį įstatymo numatytais atvejais, nesikreipimą į teismą dėl įstatinio kapitalo sumažinimo).

Iš bylos medžiagos matyti, jog administracinio teisės pažeidimo byla pagal ATPK 50⁵ straipsnio 1 dalį UAB „P.“ direktoriaus H. U. atžvilgiu pradėta pagal bendrovės akcininko A. R. 2015-02-25 pareiškime teismui suformuluotą kaltinimą patraukti H. U. administracinėn atsakomybėn pagal ATPK 50⁵ straipsnį už jo teisių pažeidimą, o būtent už tai, jog per Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytą 7 dienų terminą nepateikė A. R. 2014 m. spalio 21 d. raštu pareikalautos informacijos ir dokumentų – UAB „P.“ 2013 metinių finansinių ataskaitų kopijos, 2013 m. bendrovės metinio pranešimo kopijos, taip pat per Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytą 7 dienų terminą nepateikė A. R. 2014 m. lapkričio 14 d. raštu pareikalautos informacijos ir dokumentų - UAB „P.“ 2013 m. metinių finansinių ataskaitų kopijos, 2013 m. bendrovės metinio pranešimo kopijos, taip pat per Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatytą 7 dienų terminą nepateikė A. R. 2014 m. spalio 21 d., lapkričio 14 d. ir lapkričio 21 d. raštais pareikalautos informacijos ir dokumentų – 2014 m. bendrovės valdymo organų sprendimų kopijų dėl paskolų ėmimo bei turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ir nuomos, nenurodė jokių šios informacijos ir dokumentų nepateikimo ar atsisakymo pateikti informaciją priežasčių ir pagrindo, taip pat UAB „P.“ vardu 2014 m. gruodžio 2 d. A. R. išsiųstuose raštuose tvirtindamas, kad UAB „P.“ paskolų, viršijančių 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo 2014 metais nėra gavusi, galimai pateikė žinomai neteisingą, tikrovės neatitinkančią informaciją ir nuslėpė bendrovės sudarytus sandorius, apie kuriuos akcininkas A. R. turėjo būti informuotas.

Šioje byloje ginčas pirmiausia kyla dėl to, ar H. U. pažeidė Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje numatytą 7 dienų terminą prašomai informacijai pateikti. Byloje esantys įrodymai patvirtina, kad A. R. UAB „P.“ direktoriui buvo pateikęs tris prašymus pateikti jį dominančią informaciją. 2014-10-21 buvo pateiktas prašymas pateikti 1) 2013 metų metinių finansinių ataskaitų kopijas; 2) 2013 metų bendrovės metinio pranešimo kopiją; 3) 2014 metų tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių kopijas; 4) 2014 metų bendrovės valdymo organų sprendimų kopijas dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar nuomos (b. l. 37). 2014-11-14 pateiktas analogiškas prašymas (b. l. 40). 2014-11-20 pateiktas prašymas pateikti 1) 2014 metų tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių kopijas; 2) 2014 metų bendrovės valdymo organų sprendimų kopijas dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar nuomos; 3) paskutinį sudarytą UAB „P.“ akcininkų sąrašą (b. l. 41). Atsakymas į 2014-10-21 prašymą išsiųstas 2014-11-13 (b. l. 110), atsakymai į 2014-11-14 ir 2014-11-20 prašymus – 2014-12-02 (b. l. 51-65). Norint atsakyti į klausimą, ar H. U. padarė ATPK 50⁵ straipsnio 1 dalyje numatytą administracinį teisės pažeidimą, visų pirma, būtina nustatyti, kada jis gavo UAB „P.“ akcininko A. R. prašymus.

Faktiniai bylos duomenys patvirtina, kad registruotas laiškas su 2014-10-21 prašymu UAB „P.“ buhalterei J. Č., kuri taip pat yra ir UAB „S.“ buhalterė, buvo įteiktas 2014-10-23. Apylinkės teismas, atsižvelgęs į šią aplinkybę ir į tai, kad J. Č. nurodo, jog prašymą direktoriui greičiausiai perdavė per savaitę laiko sprendė, jog H. U. pareiga pateikti reikalaujamų dokumentų kopijas atsirado ne vėliau kaip spalio 29 d. ir turėjo būti įvykdyta iki 2014-11-05. Aukštesnės instancijos teismas sutinka su apeliacinio skundo argumentais, kad darydamas tokias išvadas, apylinkės teismas nesivadovavo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 31 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu nekaltumo prezumpcijos principu bei iš jo išplaukiančiu in dubio pro reo principu, pagal kurį visos abejonės bei neaiškumai, kurie negali būti pašalinti, aiškintini traukiamo administracinėn atsakomybėn asmens naudai, ir nepagrįstai konstatavo, kad pareiga H. U. pateikti reikalaujamų dokumentų kopijas atsirado ne vėliau kaip 2014-10-29. Kaip ir minėta, A. R. 2014-10-21 prašymas pateikti reikalaujamų dokumentų kopijas UAB „P.“ buhalterei buvo įteiktas 2014-10-23. UAB „P. A.“ korespondencijos adresas yra (duomenys neskelbtini), t. y. tame pačiame pastate, kuriame įsikūrusi ir UAB „S.“ buveinė. UAB „S.“ prezidentas A. R. 2014 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 13, be kita ko, laikinai uždraudė UAB „S.“ generaliniam direktoriui H. U. vykdyti savo darbines funkcijas ir būti UAB „S.“ patalpose ir/ar teritorijoje iki H. U. paaiškinimo pateikimo ir/ar klausimo dėl jo drausminės atsakomybės išsprendimo. UAB „S.“ prezidentas 2014 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 17 atleido UAB „S.“ generalinį direktorių iš darbo nuo 2014 m. liepos 2 d., be to, iki atskiro nurodymo uždraudė įleisti H. U. į UAB „S.“ teritoriją ir/ar patalpas. Taigi, nuo 2014 m. birželio 30 d. H. U. neturi galimybės patekti į patalpas, esančias (duomenys neskelbtini), kuriose yra UAB „P.“ buveinė. Nežiūrint to, UAB „P.“ akcininkas A. R. 2014-10-21 prašymą dėl dokumentų kopijų pateikimo siuntė adresu, kuriuo H. U. negali lankytis. Liudytoja J. Č. negalėjo nurodyti, kada tiksliai direktoriui perdavė jam siųstą prašymą. Ji paaiškino, kad iš pradžių direktorių apie gautą prašymą informavo telefonu, tačiau kada tai padarė, taip pat tiksliai negalėjo nurodyti. Atsižvelgus į tai, kad H. U. paties pareiškėjo įsakymu uždrausta patekti į patalpas, kuriose yra ir UAB „P.“ buveinė, kad liudytoja J. Č. negalėjo kategoriškai patvirtinti, ar direktoriui adresuotą prašymą perdavė per savaitę ar per ilgesnį laikotarpį, lieka nepaneigti H. U. teiginiai, kad A. R. prašymą dėl dokumentų kopijų pateikimo jis gavo tik 2014-11-10. Atsakymas į minėtą prašymą išsiųstas 2014-11-13 ir gavėjui įteiktas 2014-11-15 (b. l. 110-112). Įvertinus šias aplinkybes daroma išvada, kad į 2014-10-21 prašymą H. U. atsakė nepažeisdamas įstatyme numatyto 7 dienų termino.

Negaudamas atsakymo į 2014-10-21 prašymą, A. R. 2014-11-14 pateikė analogišką prašymą dėl dokumentų kopijų pateikimo, kuris H. U. buvo įteiktas 2014-11-19 (b. l. 121-123). Atsakymas į šį prašymą išsiųstas tik 2014-12-02. Formaliai žiūrint, įstatyme numatytas 7 dienų atsakymo pateikimo terminas buvo pažeistas, tačiau pažymėtina, jog įstatymas gina tik realiai pažeistas akcininkų teises. Vien formaliai praleistas terminas, jeigu dėl to nebuvo pažeistos akcininkų teisės, nėra pagrindas administracinei atsakomybei atsirasti (Vilniaus apygardos teismo nutartis administracinėje byloje Nr. ATP-185-195/2011). Atsižvelgus į tai, kad H. U. 2014-11-13 A. R. jau buvo išsiuntęs atsakymą į analogiško turinio prašymą, kurio rašydamas 2014-11-14 prašymą A. R. dar nebuvo gavęs, aukštesniojo teismo vertinimu, nėra pagrindo tvirtinti, kad pareiškėjo teisės realiai buvo pažeistos, kadangi iš esmės atsakymą į analogiškus 2014-10-21 ir 2014-11-14 prašymus jis gavo 2014-11-15.

Atsakymas į 2014-11-20 prašymą A. R. taip pat buvo išsiųstas 2014-12-02. Šiuo prašymu pareiškėjas prašė pateikti iš esmės analogišką informaciją kaip ir 2014-10-21 bei 2014-11-14 prašymuose, t. y., 2014 metų tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių kopijas; 2014 metų bendrovės valdymo organų sprendimų kopijas dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar nuomos; o taip pat paskutinį sudarytą UAB „P.“ akcininkų sąrašą. Įvertinus tai, kad informacija į pirmuose dvejuose punktuose numatytus prašymus buvo pateikta ankstesniu atsakymu, kad atsakymas išsiųstas tik formaliai pažeidžiant įstatyme nustatytą dokumentų pateikimo terminą, t. y., terminas praleistas vos viena diena, daroma išvada, kad pareiškėjo teisės realiai taip pat nebuvo pažeistos, kad nėra pagrindo konstatuoti, jog H. U. tyčia pažeidė Akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalies reikalavimus,

UAB „P.“ įstatų 26 punkto reikalavimus. Pažymėtina ir tai, kad teismo posėdžio metu A. R. paaiškino, kad gavo visą prašomą informaciją, išskyrus informaciją apie sandorius.

Tad sekantis klausimą, į kurį reikia atsakyti, sprendžiant dėl H. U. kaltės padarius ATPK 50^5 straipsnio 1 dalyje numatytą administracinį teisės pažeidimą, ar H. U. pateikė visų prašomų dokumentų kopijas. Visuose trijuose administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui adresuotuose prašymuose be visų kitų dokumentų kopijų (dėl kurių gavimo ginčo nėra) prašoma pateikti ir 2014 metų bendrovės valdymo organų sprendimų kopijas dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar nuomos. Jokios kitokios informacijos ar sandorių kopijų pareiškėjas pateikti niekada neprašė. Pirmosios instancijos teisme administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo ne vieną kartą akcentavo, kad UAB „P.“ valdymo organai 2014 m. nėra priėmę sprendimų (rašytinių dokumentų) dėl paskolų ėmimo bei turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ir nuomos, todėl šių sprendimų H. U. ir negalėjo pateikti. Atsakymuose A. R. jis nurodė, kad bendrovė paskolų, viršijančių 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo nėra gavusi. Visas bendrovės nekilnojamasis turtas išnuomotas akcininkams balsavus vienbalsiai. Pažymėtina, kad UAB „P.“ įstatų 51.14 punkte aiškiai numatyta, kad tik visuotinis susirinkimas turi teisę priimti nutarimą dėl ilgalaikio turto, kurio vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, perleidimo, nuomos ar įkeitimo, taip pat dėl kitų subjektų prievolių, kurių dydis didesnis kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įvykdymo laidavimo ar garantavimo. Pareiškėjas ir administracinėn atsakomybėn patrauktas asmuo nenurodė, kad 2014 m. būtų buvęs sušauktas visuotinis akcininkų susirinkimas, kurio metu būtų spręsti klausimai, susiję su UAB „P.“ didesnės kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo vertės turtu. Iš to seka, kad bendrovės valdymo organų (visuotinio akcininkų susirinkimo) sprendimų minėtu klausimu nebuvo priimta.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad A. R. pareiškime dėl H. U. patraukimo administracinėn atsakomybėn aiškiai nurodė, kad šiam taikytina administracinė atsakomybė už nepateikimą 2014 m. bendrovės valdymo organų sprendimų kopijų dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar nuomos. Būtent toks kaltinimas buvo suformuluotas ir 2015-03-04 Kauno apylinkės teismo nutartyje. Nežiūrint to, skundžiamo nutarimo aprašomojoje dalyje konstatuota, kad UAB „P.“ direktorius H. U., būdamas atsakingu už informacijos pateikimą bendrovės akcininkui A. R., nepateikė jam informacijos apie UAB „P.“ sudarytus didesnės kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo vertės sandorius. Darydamas tokias išvadas, teismas peržengė pareiškėjo pareiškime ir teismo 2015-03-04 nutartyje suformuluoto kaltinimo ribas.

Teismų praktikoje laikomasi nuostatų, kad administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui kaltinimas turi būti suformuluotas aiškiai, t. y. nurodant, kokiais konkrečiais veiksmais ar neveikimu buvo padarytas administracinis teisės pažeidimas. Priešingu atveju negali būti laikoma, kad administracinio teisės pažeidimo protokole, šiuo atveju pareiškėjo pareiškime ar teismo nutartyje dėl administracinio teisės pažeidimo bylos pradėjimo yra nurodyta pažeidimo esmė. Kaltinimai turi būti suformuluoti aiškiai tam, kad asmuo galėtų gintis nuo kaltinimo. Gintis nuo pareikšto kaltinimo yra įmanoma, kai iš kaltinimo galima suvokti, už kokią veiką norima taikyti administracinę atsakomybę. Tai yra svarbi asmens, kaltinamo pažeidimo padarymu, procesinių teisių gintis nuo pareikšto kaltinimo garantija, kadangi veikos teisinis kvalifikavimas gali lemti ir gynybos strategiją. Teismų praktikoje pabrėžiama, jog ATPK įvirtintos teisės normos (ATPK 284 straipsnio 2 dalis) nesudaro galimybės papildyti administracinio teisės pažeidimo protokole (pareiškime) suformuluotą kaltinimą naujomis esminėmis faktinėmis veikos aplinkybėmis, pripažinti asmenį kaltu padarius administracinį pažeidimą, nurodant naujus esminius administracinio teisės pažeidimo sudėties požymius, t. y. keisti administracinio teisės pažeidimo protokolą (pareiškimą) ir jame suformuluoto kaltinimo turinį. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, jog įgaliotas organas (pareigūnas) nagrinėja bylą tik to asmens atžvilgiu ir tik pagal tokį administracinį kaltinimą,

pagal kurį jam perduota medžiaga (ATPK 261 straipsnio 1 dalis, 284 straipsnio 1 dalis).

Kaip jau minėta, kitokių dokumentų (sutarčių kopijų ar pan.) ar kitos informacijos (apie sudarytus sandorius ar pan.) akcininkas pateikti niekada neprašė, tai aiškiai matyti iš jo 2014 m. spalio 21 d., 2014 m. lapkričio 14 d. ir 2014 m. lapkričio 20 d. prašymų. Administracinėn atsakomybė H. U. buvo prašoma patraukti už nepateikimą 2014 m. bendrovės valdymo organų sprendimų kopijų dėl paskolų ėmimo bei ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įsigijimo, investavimo, perleidimo ar nuomos, todėl pirmosios instancijos teismas konstatuodamas, jog H. U. nepateikė akcininkui informacijos apie 2014 m. sudarytus sandorius, kurie viršija 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, ir šiais veiksmais padarė ATPK 50^5 straipsnio 1 dalyje numatytą pažeidimą, peržengė administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui pareikšto kaltinimo ribas ir nepagrįstai pripažino H. U. kaltu padarius minėtą administracinį teisės pažeidimą.

Atsižvelgiant į tai, kas nustatyta, darytina išvada, jog pirmosios instancijos teismo nutarimas naikintinas kaip neteisėtas ir nepagrįstas, o administracinio teisės pažeidimo byla nutrauktina (ATPK 250 straipsnio 1 punktas).

Rezoliucinė dalis

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 302^{12} straipsnio 1 dalies 2 punktu,

nutaria:

panaikinti Kauno apylinkės teismo 2015 m. gegužės 28 d. nutarimą, kuriuo H. U. pripažintas padaręs administracinį teisės pažeidimą, numatytą ATPK 50^5 straipsnio 1 dalyje, ir nubaustas 700 eurų bauda, ir administracinio teisės pažeidimo bylą nutraukti.

Nutarimas įsiteisėja jo paskelbimo dieną.

Teisėjas Evaldas Gražys